

Lovforslag nr. L 178. Fremsat den 21. januar 1987 af ministeren for skatter og afgifter (Foighel)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om skattemæssig behandling af gevinst og tab på fordringer og gæld

(Kursgevinstloven)

§ 1

I *lov om skattemæssig behandling af gevinst og tab på fordringer og gæld*, jf. lovbekendtgørelse nr. 519 af 8. august 1986, som ændret ved lov nr. 767 af 12. november 1986 og som ændret ved lov nr. 928 af 19. december 1986 foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 5, indsættes efter »Danmarks Skibskreditfond«: », Kongeriget Danmarks Fiskeribank, Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S«.

2. Efter § 8 indsættes:

»§ 8 A. Uanset reglerne i § 2, § 5, stk. 4, og § 8 skal institutter, som omfattes af fondsbeskatningslovens § 1, nr. 4, litra a)–c), ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst ikke medregne gevinst og tab på fordringer og gæld i den del af den vedtægtsmæssige virksomhed, som efter lovgivningen er omfattet af kravet til balance mellem de pantebreve, som institutterne har modtaget, og den dertil svarende cirkulerende obligationsmængde. Renteindbetalinger på kontant-

lånsantebreve omfattet af den vedtægtsmæssige virksomhed, der svarer til beløb, der udgiftsføres på den amortisationskonto, der er oprettet for hvert pantebrev, medregnes endvidere ikke ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Stk. 2. Reglerne i §§ 2 og 8 finder dog anvendelse på gevinst og tab på pantebreve som nævnt i stk. 1, der skyldes debtors manglende betalingsevne eller pantets utilstrækkelighed.«.

3. I § 10, stk. 3, indsættes efter 2. pkt.:

»Obligationer i fondskoder, som var åbne før den 2. oktober 1985 og senere, og som blev lukkede med udgangen af 1985, anses for udstedt før den 2. oktober 1985.«

4. I § 10, stk. 4, udgår i 1. og 2. pkt.:

§ 2

Loven har virkning fra og med indkomståret 1987.

Bemærkninger til lovforslaget

Ændringer i kursgevinstloven tilsigter en administrativ forenkling af beskatningen af realkreditinstitutter m.v. og sikrer endvidere, at der undgås en utilsigtet beskatning af realkreditinstitutterne m.v. Der er derudover foretaget nogle ændringer, der i det væsentlige er af teknisk og redaktionel karakter.

Der er nærmere redegjort for de provenumæssige virkninger af ændringerne til kursgevinstloven i tilknytning til de enkelte bestemmelser.

Lov om skattemæssig behandling af gevinst og tab på fordringer og gæld (kursgevinstloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 519 af 8. august 1986, er ændret ved lov nr. 928 af 19. december 1986, jf. Folketingstidende 1986-87, sp. 3747, 4070, 4415.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter den gældende bestemmelse i § 7, stk. 5, i kursgevinstloven kan alene de institutter, der er nævnt i bestemmelsen, udstede indeksregulerede obligationer med pålydende rente på 2½ pct. med den virkning, at indeksskrivningen og en eventuel kursgevinst er skattefri for kreditor.

Forslaget går ud på at udvide kredsen af finansielle institutioner, der – hvis de udsteder indeksoptioner med en pålydende rente på mindst 2½ pct. – opnår, at indeksskrivning og eventuel kursgevinst er skattefri for kreditor. Reglen kommer således også til at gælde indeksregulerede obligationer, der er udstedt af Kongeriget Danmarks Fiskeribank og Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S.

Til nr. 2

Forslaget har til formål at undgå en utilsigtet beskatning af realkreditinstitutters og andre tilsvarende kreditinstitutters lovregulerede virksomhed med låneformidling.

Forslaget tilsigter endvidere en administrativ forenkling af beskatningen af de nævnte institutter.

Forslaget gælder for institutter, som er omfattet af fondsbeskatningslovens § 1, nr. 4, litra a)–c). Det er institutter, som er godkendt i henhold til lov om realkreditinstitutter, Kreditforeningen af Kommuner i Danmark, Provinsbankernes Reallånefond, Landsbankernes Reallånefond, Dansk Landbrugs Realkreditfond og Danmarks Skibskreditfond. Forslaget vedrører kun de institutter, som i medfør af lovgivning er omfattet af de såkaldte balanceprincip.

Efter fondsbeskatningsloven er der med virkning fra 1987 indført indkomstskattepligt for realkreditinstitutter og visse andre kreditinstitutter. Disse institutter vil herved blive omfattet af kursgevinstloven og dermed blive næringskattepligtige af gevinst og tab på alle fordringer og al gæld. Institutternes virksomhed kan imidlertid deles i to dele. Den ene del angår institutternes egne midler svarende til reservefonde, henlæggelsesfonde etc., og denne del er uden videre omfattet af næringsbeskatning efter kursgevinstloven. Den anden del angår institutternes vedtægtsmæssige og lovregulerede låneformidling. I visse tilfælde vil denne låneformidling blive undergivet en utilsigtet beskatning på grund af kursgevinstlovens nuværende udformning. Forholdet kan illustreres ved følgende beskrivelse af et realkreditlån:

Ved realkreditlån er der tale om to låneforhold. Det ene låneforhold består mellem låntager og realkreditinstituttet. Låntager udsteder et pantebrev til realkreditinstituttet for det lån, som låntager optager i realkreditinstituttet. Det andet låneforhold består mellem realkreditinstituttet og køberne af de obligationer, som realkreditinstituttet udsteder for at skaffe låneprovenu til låntager.

Ifølge realkreditloven og andre lovbestemmelser er det et krav, at der er nøje overensstemmelse mellem de af låntagerne udstedte pantebrevs restgæld og den pålydende værdi af de dertil svarende cirkulerende obligationer. Denne overensstemmelse kaldes balanceprincippet. Der er dog mulighed for, at boligministeren kan dispensere herfra, hvilket er sket ved de kontantlån, som realkreditinstitutterne tidligere har formidlet.

Balanceprincippet medfører, at renter og afdrag, som låntager indbetaler til realkreditinstituttet svarer til renter og afdrag, som realkreditinstituttet betaler til obligationsejerne.

I ydelsen fra låntager til realkreditinstituttet opnår realkreditinstituttet en kursgevinst, idet lånet bliver udbetalt med obligationer med en lavere kursværdi end det beløb, som låntager skal betale tilbage. Denne kursgevinst er efter kursgevinstloven skattepligtig for realkreditinstituttet. Ved ydelsen fra realkreditinstituttet til obligationsejerne lider realkreditinstituttet et kurstab af samme størrelse som den lige omtalte kursgevinst. Dette kurstab er som udgangspunkt fradragsberettiget og vil derfor neutralisere den opnåede kursgevinst. Men i visse tilfælde er kurstabet ikke fradragsberettiget, nemlig i de tilfælde, der er omfattet af kursgevinstlovens § 5, stk. 4. Efter § 5, stk. 4, har en næringskattepligtig (i dette tilfælde realkreditinstituttet) således ikke fradragsret for kurstab på egne udstedte obligationer, når indfrielsen finder sted til en forud fastsat overkurs i forhold til værdien ved forpligtelsens påtagelse, og når den pålydende rente er lig med eller højere end mindsterenten. Denne asymmetri fører til en beskatning af realkreditinstitutterne, som ikke var tilsigtet med kursgevinstloven.

Forslaget går ud på at sikre, at institutterne ikke bliver beskattet på grund af den manglende fradragsret for kurstabet over for obligationsejerne. Teknisk gøres dette ved, at institutterne fritages for at opgøre og medregne kursgevinster på pantebrevssiden og kurstab på obligationssiden. Dette vil være en administrativ lettelse for både kreditinstitutterne og skattemyndighederne. Fritagelsen for at opgøre og medregne kursgevinster og kurstab skal kun gælde for finansieringsinstitutter, som i henhold til krav i lovgivningen skal opfylde det tidligere beskrevne balanceprincip og kun for den del af instituttets vedtægtsmæssige virksomhed, der er omfattet af kravet om balance. Når det er en forudsætning, at balanceprincippet er opfyldt, skyldes det, at balanceprincippet sikrer, at den opnåede kursgevinst på pantebrevssiden er lige så stor som det lidte kurstab på obligationssiden. Balanceprincippet vil således sørge for skattemæssig neutralitet.

For kontantlån gælder balanceprincippet også. På grund af den særlige sammenhæng mellem kontantlånsantebrevet og de dertil svarende cirkulerende obligationer er der dog ikke nogen kursgevinst på pantebrevssiden. Til gengæld er der på pantebrevssiden en større renteindbetaling fra låntager. Denne renteindbetaling går videre til obli-

gationsejerne dels som rente og dels som afdrag. Det betyder, at en del af renteindtægten fra låntager beløbsmæssigt svarer til det kurstab, som instituttet lider over for obligationsejerne. For at opnå skattemæssig neutralitet for institutterne er det derfor foreslået, at den ovenfor nævnte del af renteindtægterne fritages for beskatning hos institutterne.

Ifølge kursgevinstloven skal fordringer og gæld kursfastsættes. Hidtil har institutterne opgjort fordringer og gæld i nominelle værdier. Hvor balanceprincippet sørger for, at der er overensstemmelse mellem den opnåede kursgevinst og det lidte kurstab, vil kurserne på fordringerne svare til kurserne på obligationerne. Det vil derfor være overflødig at lade institutterne opgøre disse kursværdier. Forslaget skal derfor også tilgodese institutternes administration, således at institutterne ikke behøver opgøre kursen på pantebrevstilgodehavender og obligationsgæld, når pantebrevene og obligationerne er omfattet af balanceprincippet. Herved kan institutterne for den del af virksomheden, der er omfattet af balanceprincippet, holde sig til den regnskabspraksis, som institutterne hidtil har benyttet sig af. Skattemyndighedernes kontrolopgaver vil i konsekvens heraf blive forenklet.

Med de foreslåede regler i § 8 A, stk. 1, skal institutterne i de nævnte tilfælde ikke medregne gevinst og tab på fordringer. I tilfælde, hvor en låntager ikke betaler ydelsen til instituttet, og hvor instituttet overtager ejendommen f.eks. på tvangsauktion, vil instituttet selvfølgelig ikke kunne fradrage tab på en sådan fordring. For at ligestille institutterne med pengeinstitutter og lign. er det derfor foreslået i § 8 A, stk. 2, at næringskattereglerne i kursgevinstlovens § 2 skal finde anvendelse i ovennævnte misligholdelsessituationer. Opgørelsen af gevinst og tab finder sted ved engagementets afslutning, således at kun nettoresultatet opgøres og medregnes ved indkomstopgørelsen.

Nogle institutter er efter en ændring af 6. juni 1985 af lov om realkreditinstitutter begyndt at formidle lån i udlandet. Denne form for låneformidling kræver boligministerens godkendelse. For at opnå godkendelse er det bl.a. en betingelse, at långivningen skal være valutamæssigt og rentemæssigt neutral i forhold til Danmark. Det vil sige, at långivningen i en valuta skal refinansieres i samme valuta, og at refinansieringsrenten ikke må overstige udlånsrenten. Videre er det en betingelse, at realkreditlovens princip om balance mellem låntagerens pantebrev og de udstedte obligationer skal overholdes, medmindre særlige forhold gør en mindre fravigelse nødvendig. Under hensyntagen

hertil må den hidtil godkendte låneformidling i udlandet anses for at være omfattet af forslaget.

De foreslåede ændringer skal kun gælde for de institutter, der ved låneformidling skal overholde kravet om balance, og ændringerne skal kun gælde den del af den vedtægtsmæssige virksomhed, der er omfattet af balanceprincippet. Den del af institutternes virksomhed, som ikke er omfattet af kravet om balance, skal behandles efter kursgevinstlovens almindelige regler.

Forslaget medfører ikke tab af et påregnet provenu, da kursgevinstloven i den nuværende affattelse utilsigtet beskærer realkreditinstitutterne m.fl.'s fradragsret for kurstab på låntagning, der er led i deres vedtægtsmæssige virksomhed.

Til nr. 3

Efter § 10, stk. 3, omfattes fordringer, der er erhvervet før den 2. oktober 1985 ikke af kursgevinstlovens mindsterenteregulering. Det vil sige, at kursgevinster på både højt forrentede og lavtforrentede fordringer er skattefrie for indehaveren. Skattefriheden gælder dog ikke for uforrentede, børsnoterede obligationer.

Fordringer, der er udstedt før den 2. oktober 1985 og erhvervet den 2. oktober 1985 eller senere, omfattes derimod af mindsterentereglen, hvis gevinsterne realiseres i kalenderåret 1986. Det vil sige, at ved realisation i kalenderåret 1986, er det en forudsætning for skattefrihed af kursgevinster, at fordringen er forrentet med mindst 9 pct. p.a. Ved realisation efter 1. januar 1987 vil samtlige fordringer i danske kroner, der er udstedt før den 2. oktober 1985, være skattefrie.

Kravet om udstedelse før den 2. oktober 1985 giver anledning til problemer for de obligationsserier, der er udstedt løbende henover 2. oktober 1985. Udstedelsestidspunktet kendes ikke. Det er

derfor umuligt at udskille de obligationer, der er udstedt før den 2. oktober 1985 fra de obligationer, der er udstedt den 2. oktober 1985 og senere. Den samme obligationsserie kan således derved bestå af både »blå-« og »sortstemplede« obligationer. Denne sammenblanding er særdeles u hensigtsmæssig for såvel ligningsmyndighederne som skatteyderne. Det vil således være nødvendigt hos den enkelte skatteyder at skelne imellem, om obligationerne er erhvervet før den 2. oktober 1985 (og dermed udstedt før den 2. oktober 1985) eller efter den 2. oktober 1985 i en serie, hvori der er udstedt på begge sider af 2. oktober 1985. Problemerne bliver især vanskelige, når obligationerne er omsat flere gange. Af samme årsag blev det henstillet over for de obligationsudstedende institutter, at disse serier skulle lukkes senest med udgangen af 1985. Det drejer sig om 20 obligationsserier med en samlet cirkulerende mængde på knap 825 mill. kr., hvoraf 267 mill. kr. er udstedt den 2. oktober 1985 eller senere.

Forslaget går ud på at sikre, at obligationer, der er udstedt i serier, der var åbne henover den 2. oktober 1985, og som er lukkede med udgangen af 1985, fra den 1. januar 1987 kan realiseres på samme vilkår som andre fordringer udstedt før den 2. oktober 1985.

Forslaget medfører – i forhold til en ideel situation, hvor det var muligt med sikkerhed at fastlægge udstedelsestidspunktet for de enkelte obligationer – et provenutab i størrelsesordenen 25 mill. kr. fordelt over de kommende 20 år. Godt halvdelen af provenutabet vedrører staten og resten kommunerne.

Til nr. 4

Den foreslåede ændring er af redaktionel karakter.

Bilag

*I dette bilag er (med mindre skrift)
indsat den gældende formulering af de bestemmelser,
der berøres af lovforslaget*

§ 1

I lov om skattemæssig behandling af gevinst og tab på fordringer og gæld, jf. lovbekendtgørelse nr. 519 af 8. august 1986, som ændret ved lov nr. 767 af 12. november 1986 og lov nr. 928 af 19. december 1986 foretages følgende ændringer:

1. I § 7, stk. 5, indsættes efter »Danmarks Skibskreditfond«: », Kongeriget Danmarks Fiskeribank, Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk A/S«.

§ 7. ---

Stk. 5. Mindsterenten er 2½ pct. for indeksregulerede obligationer, der er udstedt af danske realkreditinstitutter, Dansk Landbrugs Realkreditfond, Danmarks Skibskreditfond og Kreditforeningen af Kommuner i Danmark. Dette gælder tillige fordringer, som er udstedt af pengeinstitutter, og som reguleres fuldt ud efter udviklingen i de af Danmarks Statistik beregnede forbrugerprisindeks, nettoprisindeks eller reguleringsprisindeks.

2. Efter § 8 indsættes:

»§ 8 A. Uanset reglerne i § 2, § 5, stk. 4, og § 8 skal institutter, som omfattes af fondsbeskatningslovens § 1, nr. 4, litra a)-c), ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst ikke medregne gevinst og tab på fordringer og gæld i den del af den vedtægtsmæssige virksomhed, som efter lovgivningen er omfattet af kravet til balance mellem de pantebrev, som institutterne har modtaget, og den dertil svarende cirkulerende obligationsmængde. Renteindbetalinger på kontantlånspantebrev omfattet af den vedtægtsmæssige virksomhed, der svarer til beløb, der udgiftsføres på den amortisationskonto, der er op-

rettet for hvert pantebrev, medregnes endvidere ikke ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst.

Stk. 2. Reglerne i §§ 2 og 8 finder dog anvendelse på gevinst og tab på pantebrev som nævnt i stk. 1, der skyldes debitors manglende betalingsevne eller pantets utilstrækkelighed.«

3. I § 10, stk. 3, indsættes som nyt 3. pkt.:

»Obligationer i fondskoder, som var åbne før den 2. oktober 1985 og senere, og som blev lukkede med udgangen af 1985, anses for udstedt før den 2. oktober 1985.«

3. og 4. pkt. bliver herefter 4. og 5. pkt.

§ 10. ---

Stk. 3. Fordringer, der er erhvervet før den 2. oktober 1985, omfattes ikke af § 6, stk. 2, og § 7. Fordringer, der er udstedt før den 2. oktober 1985, men erhvervet den 2. oktober 1985 eller senere, omfattes af § 7, hvis gevinst realiseres i kalenderåret 1986, og af § 6, stk. 2, hvis gevinst realiseres i kalenderåret 1986 eller senere. Var en afdød person undtaget fra beskatning af gevinst på en fordring efter 1. pkt., gælder det samme for dødsboet og den efterlevende ægtefælle samt for arvinger og legatarer, der får fordringen udlagt fra dødsboet. 1. og 2. pkt. gælder ikke for uforrentede børsnoterede obligationer.

4. I § 10, stk. 4, udgår i 1. og 2. pkt.,: »§ 6, stk. 2 og«.

§ 10. ---

Stk. 4. Fordringer, som skattepligtige i henhold til lov om beskatning af fonde, visse foreninger og institutter m.v. har erhvervet inden den 11. december 1985, omfattes ikke af § 6, stk. 2, og § 7. Dette gælder ikke uforrentede børsnoterede obligationer. Fordringer, der er erhvervet den 11. december 1985

eller senere, omfattes af § 6, stk. 2, og § 7, hvis gevinst realiseres i indkomståret 1987

eller følgende indkomstår, jf. dog stk. 3, 2. pkt.